

Fylkesmenn, kommuner, Skog og landskap

Postadresse: Postboks 8140 Dep.
NO-0033 Oslo, Norway
Besøksadresse: Stortingsgt. 28

Telefon: +47 24 13 10 00
Telefaks: +47 24 13 10 05
E-post: postmottak@slf.dep.no
Internett: www.slf.dep.no

Org.nr.: NO 981 544 315 MVA
Bankkonto: 7694 05 02280

Kontaktperson:

Vår dato: 10.07.2012

Vår referanse: 201200001-27/046.2

Rundskrivet erstatter: 15/11

Vedlegg:

Kopi til:

Gårdskartprosessen og videre ajourhold av arealdata i kart og Landbruksregisteret etter gårdskartprosessen

Dette rundskrivet beskriver arbeidet med gårdskartprosessen og videre ajourhold av arealdata i kart og i Landbruksregisteret. Rundskrivet erstatter rundskriv 15/11.

Endringer i forhold til rundskriv 15/11:

- Tatt inn forklaring av sentrale begrep.
- Presiseringer og omskrivninger for å gjøre teksten enklere å forstå.
- Nytt kapittel 5 om Gårdskart som dokumentasjon for søknad om produksjonstilskudd i jordbruket.

Innhold

1	Kort oppsummering av gårdskartprosessen	2
1.1	Sentrale begrep	2
1.2	Roller	3
1.3	Nærmere om gårdskartprosessen.....	3
1.4	Ikke enkeltvedtak etter forvaltningsloven	6
1.5	Frister i gårdskartprosessen	6
1.6	Arealer i allmenninger og Finnmarkseiendommen	7
1.7	Arealer i uregistret jordsameie (brukssameie)	8
2	Innlesning av 2. gangs jordregister i Landbruksregisteret	9
2.1	Uavklarte eierforhold.....	10
3	Ajourhold av arealdata etter 2. gangs jordregister og gårdskartprosessen.....	10
3.1	Kommunene må produsere jordregister selv	11
3.2	Når oppdateres Landbruksregisteret?	11
3.3	Kontroll av arealendringer.....	11
4	Nytt periodisk ajourhold av AR5	12
5	Gårdskart som dokumentasjon for søknad om produksjonstilskudd i jordbruket.....	12

1 Kort oppsummering av gårdskartprosessen

Ved jordbruksoppgjøret 2002 ble bevilgningene til produksjon av digitalt markslagskart økt vesentlig. Dette fordi forvaltningen hadde et behov for et bedre kontrollgrunnlag for de arealbaserte tilskuddene. Gjennom satsingen på etablering og vedlikehold av AR5 (tidligere digitalt markslagskart) får både de næringsdrivende innen landbruket og landbruksforvaltningen etter hvert tilgang til nye og bedre kart- og arealopplysninger.

1.1 Sentrale begrep

Gårdskart

Kart som viser arealressurser og arealtall for en enkelt landbrukseiendom.

AR5

Arealressurskart i målestokk 1:5000. Nasjonalt klassifikasjonssystem som viser arealtilstand og arealkvalitet for jord- og skogbruksområdene. AR5 er en forenklet versjon av DMK, som erstatter DMK i takt med overgangen fra SOSI 3.4 til SOSI 4.0.

DMK

Digitalt Markslagskart.

Eiendomskart

Samlebetegnelse på DEK og matrikkelen

Ekode

Eiendomskode fra eiendomskartet som inneholder informasjon om eierforholdet til Eiendomsteigen

Jordregister

Jordregisteret er en arealstatistikk per landbrukseiendom for hele kommunen.

Jordregisteret er avledet fra følgende kilder:

Markslagsdata viser arealtilstand og arealkvalitet for jord- og skogbruksområder.

Markslagsdata er produsert hos Norsk Institutt for skog og landskap.

Eiendomskartet gir oversikt over eiendomssituasjonen og forvaltes av kommunen eller Statens Kartverk.

Landbruksregisteret forvaltes av Statens landbruksforvaltning. Registeret brukes til å finne hvilke grunneiendommer som hører til landbrukseiendommen.

Geovekstsamarbeidet

Samarbeid om etablering, forvaltning, drift, vedlikehold og bruk av de mest detaljerte kartdata og ortofoto (målestokksriktige flyfoto).

Samarbeidet startet i 1992.

Geovekst-partene er:

V - Statens vegvesen

E - Energiforsyningen

K - Kommunene

S - Statens kartverk

T - Telenor
Landbruket

1.2 Roller

Norsk institutt for skog og landskap (Skog og landskap) ajourfører AR5 og produserer 1. gangs jordregister for alle kommunene i landet og gårdskart for alle landbrukseiendommene med jordbruksareal. Gårdskart sammen med 1. gangs jordregister sendes kommunen.

Informasjon

For å sjekke status for dette arbeidet i din kommune se www.skogoglandskap.no/gardskart og "Sjekk status for din kommune" under valget "Informasjon" nederst på venstre siden. På samme internettside ligger også "Gårdskarthåndboka" som beskriver oppgaver som kommunen bør gjøre før, under og etter gårdskartprosessen.

Kommunen

Kommunen må kvalitetssikre arealtallene på gårdskartene og fra 1. gangs jordregister. Dette gjøres blant annet ved at gårdskartene sendes ut til grunneierne. Hele prosessen må gjøres innefor en periode på ca. 2 år fra kommunen får jordregisteret og gårdskartene. Etter at kommunen har sendt inn oppdatert kartgrunnlag til Skog og landskap, blir det produsert et 2. gangs jordregister. Det er arealtallene fra 2. gangs jordregister som blir lest inn i Landbruksregisteret og brukt til kontroll av tilskudd.

Fylkesmannen

Fylkesmannen har et regionalt ansvar for å følge opp kommunene som er i prosessen med å kvalitetssikre gårdskartene og de nye kart- og registeropplysningene som gårdskartene bygger på. Det er nødvendig at fylkesmennene setter seg inn i kvalitetssikringen av kart- og registeropplysninger og hva som kreves av kommunene. Skog og landskap kan bistå fylkesmannen både med informasjon og veiledning.

Fylkesmennene må sikre at kommunene følger opp arbeidet med å kvalitetssikre de nye kart- og registeropplysningene så snart som mulig etter at kommunene har mottatt disse fra Skog og landskap. Skog og landskap tilbyr kurs for de kommunene som får nye gårdskart. Fylkesmannen må i samarbeid med Skog og landskap planlegge kurs for kommunene.

Fylkesmannen må også følge opp kommunene som er ferdige med gårdskartprosessen for å sikre at de etablerer rutiner og kommer raskt i gang med et kontinuerlig ajourhold av arealdataene både i kartet og i Landbruksregisteret parallelt. Dette er særs viktig for å opprettholde kvaliteten på arealopplysningene i Landbruksregisteret og i kartet.

1.3 Nærmere om gårdskartprosessen

- A. Skog og landskap sender informasjon til kommuner hvor gårdskart og 1.gangs jordregister er under etablering.

I forkant av gårdskartproduksjonen bør kommunen sørge for at opplysningene om eiendommene og eiere i Landbruksregisteret er mest mulig riktige. Som en hjelp til denne jobben kan en kjøre ut rapporter i LIB (Landbrukets informasjonsbase).

Rapport Lreg 660 i LIB lister eiere av flere landbrukseiendommer i samme kommune. Som hovedregel skal alle eiendommene en person eier i en kommune samles til en landbrukseiendom. De andre eiendommene legges som grunneiendommer under hovednummeret som velges som landbrukseiendom. Dette gjør at det produseres et gårdskart for eiendommene som personen eier i samme kommune.

Rapport Lreg 630 i LIB har et ark som lister referanseiere for de ulike landbrukseiendommene i kommunen. Rapporten har også et ark som viser landbrukseiendommer som mangler tilknyttede eiere. For landbrukseiendommer som ikke har referanseiere eller ikke har eieropplysninger, kan kommunen rette dette opp i Landbruksregisteret. Rapporten kan også brukes til å lage adresseetiketter til bruk ved utsending av nye gårdskart. Beskrivelse på hvordan dette gjøres ligger vedlagt sammen med gårdskart fra skog og landskap og finnes også i gårdskarthåndboka på skog og landskaps nettsider, http://www.skogoglandskap.no/filearchive/adresseetiketter_fra_lib.pdf.

Rapport Lreg 640 i LIB lister alle landbrukseiendommene med tilhørende grunneiendommer som ligger i Landbruksregistret for en kommune. Når Skog og landskap produserer gårdskart for en landbrukseiendom er det Landbruksregisteret som er kilden til hvilke grunneiendommer landbrukseiendommen består av. For å sjekke at det er de riktige grunneiendommene som ligger tilknyttet landbrukseiendommene kan man sjekke hvilke eiendommer som aktuell person eier i Matrikkelen, eller man må sjekke ut med grunneier om alle grunneiendommene er riktig registrert i Landbruksregisteret for aktuell landbrukseiendom.

B. Kommunen mottar fra Skog og landskap:

- Jordregister med jordregisterrapporter for hele kommunen
- Gårdskart for alle landbrukseiendommene i kommunen med jordbruksareal.

Jordregisterdokumentet består av flere papirrapporter:

Rapport 1 gir oversikt over hvor mye areal det er på landbrukseiendommen i jordregisteret og i Landbruksregisteret. Rapport 1B lister landbrukseiendommer hvor avviket mellom arealet på landbrukseiendommen i Landbruksregisteret og jordregisteret er mer enn 50 dekar. Det vil være naturlig å starte med å sjekke disse eiendommene først ettersom de har størst avvik mellom 1. gangs jordregister og Landbruksregisteret.

Rapport 2 er den arealstatistikken som viser markslagsklasser per grunneiendom, summert opp på landbrukseiendomsnivå.

Rapport 3 lister landbrukseiendommer som ligger i Landbruksregisteret men som ikke ligger i jordregisteret (rapport 2).

Rapport 4 lister grunneiendommer i Matrikkelen som har over 5 daa jordbruksareal eller over 25 daa produktiv skog og som ikke er tilknyttet noen landbrukseiendom i Landbruksregisteret.

Rapport 5 lister teiger som ikke kan fordeles til en landbrukseiendom (jordsameier, tvisteteiger og teiger med flere grunneiendommer og ulike eier).

For nærmere beskrivelse av innhold av de enkelte rapportene, se dokumentet Vedlegget hos Skog og landskap:

http://www.skogoglandskap.no/faq/hva_betyr_rapportene_i_jordregisteret.

Gårdskartet har i de fleste tilfeller ortofoto (dvs. målestokkriktige flybilder) som bakgrunn og viser både markslagsgrenser og eiendomsgrenser. På den måten vil det fungere som en dokumentasjon på hvordan arealtallene i jordregisteret er beregnet. Skogteiger som ligger langt fra hovedteigen, eller som har et annet gårds- og bruksnummer enn hovedteigen, er i en del tilfeller utelatt fra kartet. Nederst på kartet finnes en arealstatistikk som viser arealtall fordelt på markslag. Arealstatistikken omfatter markslag for hele eiendommen uavhengig av hva kartet dekker. Disse tallene er de samme som står i jordregisteret i rapport 2. Nyere gårdskart inneholder også opplysninger om hvilke grunneiendommer som er knyttet til landbrukseiendommen.

- C. Når kommunen har fått gårdskartene og 1. gangs jordregister, bør en ta fatt på kvalitetssikringen så raskt som mulig.
- D. Kommunen sender gårdskartene til grunneierne.

Kommunen styrer selv tidspunkt for utsending og hvordan grunneierne skal gi tilbakemelding. Nyttige tips, sjekklister, eksempler på følgebrev, skjema osv. finnes i Gårdskarthåndboka på nettsidene hos Skog og landskap: www.skogoglandskap.no/gardskart

Erfaringsvis blir det mye arbeid med håndtering av tilbakemeldinger fra grunneiere og oppretting av feil i gårdskartene. Det er viktig å sette av ressurser til dette arbeidet. Når gårdskartene sendes ut, bør kommunen sette en frist for tilbakemeldinger uavhengig av om grunneier har rettinger eller ikke. Det er også viktig at kommunen informerer grunneier om at de nye arealtallene vil bli lagt til grunn for kontroll av søknadene om produksjonstilskudd. Videre skjer følgende:

- Hvis grunneier ikke har innvendinger mot det nye gårdskartet, blir kart- og registeropplysningene brukt som grunnlag, også ved produksjon av 2. gangs jordregister.
- Hvis grunneier har innvendinger, må vedkommende melde eventuelle feil og mangler i gårdskartet, og legge fram dokumentasjon for kommunen på hva som er rett.

Grunneier er selv ansvarlig for at opplysningene om størrelsen på arealer er korrekte. Det legges derfor til rette for at grunneierne skal kunne kvalitetssikre og benytte de nye kart- og registeropplysningene som hjelpemiddel for å gi korrekte arealopplysninger ved for eksempel søknaden om produksjonstilskudd.

- E.** Når kommunen har gjennomført dialogen med grunneierne, skjer følgende:
- Kommunens feilrettinger skjer ved at kommunen gjennomfører digital oppretting av kart- og registeropplysninger.
 - Oppdatering av markslagsdata i AR5 og av eiendomskart i matrikkelen, gjøres i henhold til avtaler i Geovekstsamarbeidet. Feil i hvilke grunneiendommer som utgjør en landbrukseiendom må rettes i Landbruksregisteret.
- F.** Når kommunen har utført en digital oppretting av kart- og registeropplysninger, gis det beskjed til Skog og landskap. Dette gjøres via nettsidene hos Skog og landskap, www.skogoglandskap.no under "Gårdskarthåndboka", kapittel "Under retting av gårdskart , pkt 8 " Melde at kartgrunnlaget er rettet ". Skog og landskap produserer på dette grunnlaget et 2. gangs, kvalitetssikret jordregister, som sendes til kommunen. I tillegg blir arealtallene fra 2. gangs jordregister maskinelt lagt inn i Landbruksregisteret. De oppdaterte arealtallene vil bli brukt som grunnlag for kontroll av arealbaserte tilskudd.

1.4 Ikke enkeltvedtak etter forvaltningsloven

Statens landbruksforvaltning (SLF) anser ikke kommunens feilretting og fastsettelse av hva som anses som korrekt areal, som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Størrelsen på arealene er et faktum kommunen legger til grunn for vedtaket om produksjonstilskudd. Siden det er anledning til å klage på vedtaket om produksjonstilskudd, inkludert på hvilke fakta kommunen har lagt til grunn for vedtaket, mener SLF det ikke er nødvendig å gi søkerne klagemulighet på kommunens fastsettelse av arealet.

1.5 Frister i gårdskartprosessen

I samarbeid med Skog og landskap har SLF satt opp en oversikt over de fristene som kommunene må forholde seg til med hensyn til de ulike delaktivitetene i gårdskartprosessen, se tabell 1. Vi håper dette kan bidra til bedre forutsigbarhet.

Kommuner som ser at de ikke greier å bli ferdig innen fristen, må snarest søke fylkesmannen om å få utsatt frist. En slik søknad skal inneholde en plan for gjennomføring av det resterende arbeidet.

Merk at for kommuner som ikke overholder fristen/utsatt frist, vil SLF legge inn arealtall fra 1. gangs jordregister i Landbruksregisteret. Det samme gjelder kommuner der forvaltningen ser at oppgaven ikke prioriteres i en slik grad at arbeidet kan ferdigstilles i en overskuelig fremtid.

Målet er at oppdaterte arealtall skal være lastet inn i Landbruksregisteret seinest 2 år etter at kommunene mottok gårdskartene. For å få til det, er det også satt opp frister for når

kommunen må sende oppdatert kartgrunnlag til Skog og landskap for produksjon av 2. gangs jordregister og frister for Skog og landskap sin produksjon. Utsending av 2. gangs jordregister og innlegging av arealtall i Landbruksregisteret blir koordinert, og vil skje til faste tider.

Det kan ikke påregnes at SLF kan oppdatere Landbruksregisteret med areal fra jordregisteret utover de oppsatte kjøringene. Hvis det allikevel oppstår behov for dette, må det så raskt som mulig gis beskjed om dette til SLF. Det vil deretter bli vurdert om det er mulig å gjennomføre en ekstra oppdatering.

Tabell 1. Frister for kommuner som har fått/får 1. gangs jordregister og gårdskart

Skog og landskap sender 1. gangs jordregister med gårdskart (år n)	Frist for å sende oppdatert kartgrunnlag til Skog og landskap	Utsending 2. gangs jordregister(kvalitetssikret) + innlegging av areal i Landbruksregisteret.	Oppdaterte arealtall brukt i inputkontroll
Januar	30. september n+1	14.februar n+2	Høst n+2
Februar	30. september n+1	14. februar n+2	Høst n+2
Mars	30. november n+1	14. februar n+2	Høst n+2
April	30. november n+1	14. februar n+2	Høst n+2
September	30. april n+2	30.juni n+2	Høst n+2
Oktober	30. april n+2	30.juni n+2	Høst n+2
November	31. mai n+2	30.juni n+2	Høst n+2
Desember	30. september n+2	14. februar n+3	Høst n+3
Eksempel:			
Januar 2010	30.september 2011	14. februar 2012	Høst 2012

Tabellen forstås slik:

Når Skog og landskap sendte 1. gangs jordregister med gårdskart til kommunen i januar 2010, skal kommunen ha vært gjennom hele prosessen slik at oppdaterte arealtall lastes inn i Landbruksregisteret innen 14. februar 2012. Deretter sendes 2. gangs jordregister til kommunen. Areal tallene i Landbruksregisteret vil bli lagt til grunn ved inputkontroll høsten 2012. Tilsvarende er det satt opp frister for kommuner som får jordregister og gårdskart som Skog og landskap sender ut i februar, osv.

Årsaken til at kommuner som sender inn oppdatert markslagdata (AR5) og endringer på eiendomskart (matrikkelen) til Skog og landskap innen 30. september ikke får lest inn arealtall fra 2. gangs, kvalitetssikret jordregister før i februar året etter, er at SLF vil unngå å legge inn nye arealtall i Landbruksregisteret i perioden hvor inputkontrollene kjøres for søknadene om produksjonstilskudd.

1.6 Arealer i allmenninger og Finnmarkseiendommen

Hvis jordbruksarealet som drives i statsallmenningen har eget festnr., og er beskrevet med eiendomsgrenser i eiendomskartet, kan arealet arealberegnes. Festet areal skal registreres i grunneiendomstabellen i Landbruksregisteret på vanlig måte.

Arealer på statsallmenning som ikke er skilt ut med eiendomsgrenser og eget festnr. kan ikke arealberegnes fra kart. Slike areal kan være registrert som punktfeste eller som servitutter/bruksrett. Disse arealene er ikke med på gårdskartene, selv om det er foretak som driver jordbruksarealer innenfor statsallmenningen. SLF er kjent med at disponerte arealer i statsallmenninger kan være registrert på de enkelte foretakenes landbrukseiendommer i Landbruksregisteret. Ved innlesing av 2.gangs jordregister vil slike arealer på foretakets landbrukseiendom "forsvinne" i Landbruksregisteret.

SLF vil anbefale at kommunen sjekker ut hvor stort jordbruksareal som finnes på statsallmenningen, og legger inn statsallmenningen som en landbrukseiendom i Landbruksregisteret. Hvert foretak som driver jordbruksareal på statsallmenningen må føre det disponerte arealet opp som leieareal på sin søknad om produksjonstilskudd. Tilsvarende gjelder også for jordbruksareal i bygdeallmenninger og for Finnmarkseiendommen.

1.7 Arealer i uregistrert jordsameie (brukssameie)

I flere fylker finnes det arealer som er i sameie mellom eiendommer. De har ikke eget gnr/bnr, men gnr/bnr på eiendommene som inngår i sameiet er oppgitt for sameieteigen. Det er sjelden at det er jordbruksareal på jordsameie, som oftest er det mindre produktive arealer i utmark. Men det er regionale forskjeller på sameier rundt i landet.

I rapport 5 i jordregisteret er teiger kodet som sameie mellom bruk/eiendommer listet ut med egen kode. For jordregister produsert fram til og med første halvår 2009 er teigene i brukssameie kodet med ekode 2 eller 3. Etter at jordregisterproduksjonen er koblet direkte mot matrikkelen, vil en bruke betegnelsen "uregistrert jordsameie". I rapport 5 tilsvarer kode for "eierforhold teig" lik S og Sx tidligere ekode 2 og 3.

Jordsameier inngår ikke i rapport 2 i jordregisteret. Arealene blir heller ikke lest inn i Landbruksregisteret fra 2. gangs jordregister. Noen vil dermed oppleve at slike arealer "forsvinne" fra Landbruksregisteret når vi oppdaterer arealene.

Noen fylker har tidligere registrert slike arealer i den såkalte fellestiltaksrutinen. Da er fellestiltaket (sameiet) lagt inn med reelt kommunenummer, gårdsnummer lik 88888 og bruksnummer 1 (beitelag) eller 2 (fôrdyrkningslag) og med sitt jordbruksareal. I fellestiltaksrutinen er det oppgitt hvilke landbrukseiendommer som leier ut areal til fellestiltaket og hvor stort dette arealet er. Disse landbrukseiendommene må ligge registrert i Landbruksregisteret. Mens selve fellestiltaket og arealet til fellestiltaket er bare registrert i fellestiltaksrutinen. Det finnes også eksempler på dobbeltregistrering av jordsameier, dvs. at jordsameier er registrert både i Landbruksregisteret og i fellestiltaksrutinen.

Jordsameie skal kun være registrert som fellestiltak i fellestiltaksrutinen. Alle forekomster med gårdsnummer lik 88888 vil bli fjernet i Landbruksregisteret.

I søknad om produksjonstilskudd skal søkere som disponerer slike arealer føre dette arealet som leieareal fra fellestiltaket.

Mer om fellestiltaksrutinen, se gjeldende saksbehandlerrundskriv for produksjonstilskudd.

Registrering av jordsameie og eiendommer uten matrikkelnummer

- a) Hvis eiendommen har eget gnr/bnr, trenger man ikke å bruke fellestiltaksrutinen. Da kan eiendommen legges inn som en egen landbrukseiendom i Landbruksregisteret, og arealer blir oppdatert fra jordregisteret. Søkere om produksjonstilskudd fører opp på sin søknad det arealet de disponerer fra landbrukseiendommen.
- b) Hvis eiendommen ikke har eget gnr/bnr og arealet inngår i fellesskap med flere eiendommer skal denne eiendommen registreres i Fellestiltaksrutinen som ligger på nett-slf . Det er fylkesmannen som registrerer fellestiltaket. De landbrukseiendommene som inngår i fellestiltaket må ligge i Landbruksregisteret, og blir også registrert som ”utleier” av arealet i fellestiltaksrutinen. På søknaden om produksjonstilskudd fører de som disponerer arealet opp hovednummeret til fellestiltaket, som har gnr =88888. Arealet må vedlikeholdes ”manuelt” i fellestiltaksrutinen uavhengig av jordregisteret.
- c) Hvis eiendommen ikke har eget gnr/bnr, men ikke inngår i fellesskap med flere eiendommer (bare en eiendom involvert) kan slike eiendommer legges inn i Landbruksregisteret som en egen landbrukseiendom med kunstig hovednummer. Kommunenummer legges inn på vanlig måte, gårdsnummer =99999, bruksnummer i serie som starter på 3001 innen hver kommune, festenummer =0. Arealet må vedlikeholdes ”manuelt” i Landbruksregisteret uavhengig av jordregisteret.

2 Innlesning av 2. gangs jordregister i Landbruksregisteret

2. gangs, kvalitetssikret jordregister inneholder arealtall per grunneiendom. Når SLF har oppdatert Landbruksregisteret med arealtall fra jordregisteret, er dette en oppdatering på grunneiendomsnivå, som automatisk summeres opp for landbrukseiendommen.

Logikken for automatisk summering av arealtall i Landbruksregisteret er bygd opp slik:

- Hvis alle grunneiendommene som er tilknyttet en landbrukseiendom får oppdatert areal fra jordregisteret, vil landbrukseiendommens areal automatisk bli summert med arealene fra grunneiendommene.
- Hvis en eller flere grunneiendommer ikke får arealtall fra jordregisteret/ikke har areal registrert, blir ikke landbrukseiendommens areal summert fra grunneiendommene. Det arealet som var registrert på landbrukseiendommen før innlesingen fra jordregisteret vil i disse tilfellene bli stående uendret.

Når arealtallene fra 2.gangs, kvalitetssikret jordregister er oppdatert i Landbruksregisteret, sender SLF brev om dette til kommunen. I tillegg produseres det 2 rapporter som sendes kommunen via fylkesmannen per e-post:

- En rapport som viser alle grunneiendommene med areal før og etter oppdateringen i tillegg til eiendommer som ikke har blitt oppdatert med areal eller har andre avvik.
- En rapport som viser alle landbrukseiendommer i Landbruksregisteret med areal før og etter oppdateringen og også eiendommer som ikke har blitt oppdatert med areal eller har andre avvik.

Kommunen må gå igjennom rapportene som viser eiendommer som ikke har blitt oppdatert med areal av ulike årsaker, for å se om arealet på disse eiendommene bør legges inn manuelt, eller om det er andre forhold som kan rettes opp. Mer informasjon om disse rapportene blir gitt til den enkelte kommune, når 2. gangs jordregister er innlest i Landbruksregisteret.

2.1 Uavklarte eierforhold

I jordregisterdokumentet fra Skog og landskap er det i rapport 5 listet teiger som på grunn av koding i eiendomskartet gjør at arealet ikke kan knyttes opp til kun en eiendom. I forbindelse med oppdatering av Landbruksregisteret bruker vi begrepet «uavklarte eierforhold», hvis en grunneiendom har en eller flere slike teiger. Reglene for innlesning av areal på grunneiendommer fra 2. gangs kvalitetssikret jordregister til Landbruksregisteret for eiendommer med uavklarte eierforhold er som følger:

- Hvis det er uavklart eierforhold på *jordbruksareal*, blir ingen arealer oppdatert fra jordregisteret til Landbruksregisteret på denne grunneiendommen.
- Hvis det er uavklart eierforhold på *skogareal*, blir arealet for jord og annet areal oppdatert fra jordregisteret.
- Hvis det bare er uavklart eierforhold på *annet areal*, vil jord- og skogarealet bli oppdatert fra jordregisteret.
- Hvis det er uavklart eierforhold på *både skog og annet areal*, blir jordbruksarealet oppdatert fra jordregisteret.

3 Ajourhold av arealdata etter 2. gangs jordregister og gårdskartprosessen

Det er viktig at kommuner som er ferdige med gårdskartprosessen fortsetter å ajourføre kart og register. Dette for å sikre kvaliteten på arealinformasjonen også etter at gårdskartprosessen er avsluttet.

Endringer i arealer **etter** 2. gangs jordregister, skal ivaretas gjennom kommunens kontinuerlige oppdatering av AR5, eiendomskart i Matrikkelen samt grunneiendomstabellen i Landbruksregisteret. All oppdatering av kartinformasjon skal skje i henhold til kommunens avtaler gjennom Geovekst.

Oppdaterte gårdskart med arealtall framgår gjennom Gårdskart på Internett. Eiendomsgrenser i matrikkelen blir synlig gjennom Gårdskart på Internett umiddelbart. Endringer i grunneiendomstabellen i Landbruksregisteret er synlige dagen etter endringene er gjort. Endringer i AR5 blir tilgjengelig når kommunen har levert inn kartbasen i henhold til avtaler og oppdatert AR5 er kopiert over på de sentrale kartbasene, vanligvis en gang i året.

3.1 Kommunene må produsere jordregister selv

Etter avsluttet gårdskartprosess skal Landbruksregisteret holdes årlig oppdatert ved at kommunene sender inn AR5 til sentral kartdatabase, og deretter produserer et nytt jordregister via internettsidene til Skog og landskap. Etter at kommunen har produsert et nytt jordregister, må kommunen se over tallene og aktivt velge at arealtallene skal overføres til Landbruksregisteret. Kommunene må selv gå inn på internettsidene til Skog og landskap og be om at de nye arealtallene skal overføres til Landbruksregisteret.

Jordregister bestiller kommunen fra siden ”For landbruksforvaltningen” i menyen under gårdskart på Skog og landskap sine nettsider: <http://www.skogoglandskap.no/gardskart> . Har kommunen ikke brukernavn og passord, ta kontakt med Skog og landskap.

Det er kommuner som allerede har fått 2. gangs jordregister som kan få arealtall fra egenprodusert jordregister lest inn i Landbruksregisteret. Det betyr at det ikke er nødvendig å manuelt legge inn nye arealtall i Landbruksregisteret i tillegg til å rette i kartet.

Husk at oppdatert AR5 må være levert Kartverket i god tid før kommunen kan bestille nytt jordregister. Tjenesten gir mulighet for å sjekke hvilken versjon av AR5 som ligger til grunn før en bestiller.

3.2 Når oppdateres Landbruksregisteret?

Oppdatering av Landbruksregisteret skjer til faste tider, jfr tabell 1. SLF oppdaterer årlig Landbruksregisteret med arealtall fra ”egenprodusert” jordregister fra Gårdskart på Internett i mai og i juli.

3.3 Kontroll av arealendringer

Fylkesmannen skal følge opp at kommune gjennomfører ajourhold av arealdataene i Landbruksregisteret og i kartet etter gårdskartprosessen.

På Skog og landskap sine nettsider kan Fylkesmannen sjekke status for hver kommune, når de avsluttet gårdskartprosessen, når de har levert inn kontinuerlig ajourhold av AR5, om og når de har levert inn nye jordregistertall for oppdatering av arealtallene i Landbruksregisteret. Se «Sjekk status for din kommune» på denne siden: <http://www.skogoglandskap.no/temaer/ar5>

Skog og landskap skal i henhold til avtaler i geovekstsamarbeidet motta ajourholdt AR5 fra kommunen via Kartverket minst en gang i året. Når Skog og landskap mottar AR5 som er ajourført av kommunen, legger de ut både arealstatistikk og kart over endringene som er gjort i AR5 ut på Kilden, <http://www.skogoglandskap.no/kilden>. Dette vil hjelpe fylkene i jobben med å kontrollere at kommunen oppdaterer endringer i markslag i AR5. Mer informasjon om kart og statistikk over endringer, se “Endringsanalyse AR5” på denne siden: <http://www.skogoglandskap.no/temaer/ar5>

4 Nytt periodisk ajourhold av AR5

Det periodiske ajourholdet av AR5 skal fange opp forandringer som gjengroing og andre endringer som kommunen ikke har registrert. Gjennom det periodiske ajourholdet blir AR5 rettet opp og harmonisert mot andre kartdata. I tillegg blir eventuelle feil fra kommunenes ajourhold rettet. Ved et periodisk ajourhold blir AR5 sjekket mot nye ortofoto, i tillegg til at det blir oppdatert med nye data om veier og vann. Dette sikrer at AR5 kan sammenstilles med andre FKB- datasett fra kommunen.

Periodisk ajourhold skal derfor gjennomføres minst hvert 4.-7. år.

Oppdaterte kart er en forutsetning for gode arealtall, både for saksbehandling og kontroll. Kommunen må selv initiere behovet for et nytt periodisk ajourhold av AR5. Dette gjøres gjennom Geovekstsamarbeidet. Fylkesmannens landbruksavdeling skal sammen med kommunen vurdere når det er aktuelt å gjennomføre et nytt periodisk ajourhold.

5 Gårdskart som dokumentasjon for søknad om produksjonstilskudd i jordbruket

Gårdskartet tjener som dokumentasjon over arealressursene for en landbrukseiendom.

Manglende samsvar mellom opplysninger gitt i søknad om produksjonstilskudd i jordbruket og gårdskartet for den aktuelle landbrukseiendommen, kan indikere at det er avgitt feilopplysninger. I denne sammenhengen vises det til §§ 13 og 14 i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket, samt nærmere omtale av vurderinger og saksbehandlingsrutiner i rundskriv 22/12 og 23/12.

Det er med henvisning til ovenstående viktig at fylkesmannen følger opp kommunen i gårdskartprosessen og ajourholdet, slik at kartdata og dermed kontroll- og dokumentasjonsgrunnlaget holder høyest mulig kvalitet.

Med hilsen
for Statens landbruksforvaltning

Jon Løyland
fungerende seksjonssjef

Kay Henrik Bucher
seniorrådgiver